

[Socialministeren.]

sagende bemærkninger — hvortil jeg i øvrigt tillader mig at henvise — er forholdene på Fyn karakteriseret ved, at der aldrig har været nogen selvstændig åndssvageforsorg. Patienter fra Fyn har måttet indlægges på institutioner i andre landsdele, senest på institutionen i Brejning.

Ved den opdeling af landet i geografisk bestemte forsorgscentre, som blev foretaget efter åndssvageovens ikrafttræden, blev Fyn m. v. udskilt som selvstændigt område, men der findes i dette område kun få og i det væsentlige utidssvarende institutioner. Navnlig savnes en centralinstitution, der er indrettet til modtagelse af patienter, som indlægges til undersøgelse, observation, diagnosticering, behandling, undervisning og oplæring i kortere eller længere tid, og som samtidig kan være sæde for centrets administration.

En gennemførelse af det foreliggende lovforslag vil råde bod herpå.

Et fuldt udbygget forsorgscenter vil befolkningen på Fyn og de omliggende øer dog først få, når også de i bemærkningerne til lovforslaget omtalte planer om mindre byggearbejder, herunder opførelsen af et nyt plejehjem ved Assens til 50 personer, er realiseret. Disse arbejder falder uden for lovforslaget og vil blive søgt gennemført ved bevillinger på de årlige finanslove.

Lovforslaget er i øvrigt en nødvendig konsekvens af det i folketingsmødet den 19. september 1963-64 gennemførte forslag om udvidelse og ombygning af institutioner ved forsorgscentret for Sydøstjylland (Brejning). Som det fremgik af bemærkningerne til dette lovforslag, og som det flere gange blev fremhævet under forhandlingerne her i tinget og i det nedsatte udvalg, kan en modernisering af centralinstitutionen i Brejning med nedsættelse af det alt for store belægningsstal på over 1.500 patienter kun gennemføres, når der etableres tidssvarende central- og lokalinstitutioner i de nabocentre, herunder navnlig Fyn, hvis patienter hidtil er optaget på centralinstitutionen i Brejning. Det igangsatte byggeri i Brejning kan ikke videreføres mod det tilsigtede mål, medmindre der på Fyn skabes mulighed for modtagelse af de fynboer m. v., som i øjeblikket belægger pladser i Brejning.

Med hensyn til enkeltheder i den foreliggende plan om bygning af en centralinstitution på Fyn tillader jeg mig at henvise til den omdelte betænkning afgivet af et af bestyrelsen for statens åndssvageforsorg nedsat planlægningsudvalg. Jeg skal her blot tilføje, at bestyrelsen har besluttet sig for en planudformning, der af rationaliseringshensyn er lidt ændret i forhold til de i betænkningen optagne tegninger.

Med disse bemærkninger vil jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Endvidere tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Underholdshjælp i tilfælde af langvarig sygdom m. v.)*. Den vigtigste bestemmelse i forslaget er tilføjelsen til forsorgslovens § 53.

Da jeg i sidste folketingsmøde fremsatte forslaget til lov om invalidepension, meddelte jeg, at jeg ville fremsætte det forslag, jeg hermed forelægger, idet forslaget er en følge af ændringer, der er foretaget inden for invalidepensionslovgivningen.

Det har altid været antaget, at den svækkelse af en persons helbredstilstand, der skulle begrunde adgang til invalidepension, skulle være af en vis varighed. Efter praksis har der været tilkendt pension også i tilfælde, hvor svækkelsen kun kunne antages at vare et eller to år, og når tilstanden er blevet bedre, er pensionen blevet inddraget.

Med de muligheder, der nu foreligger for revalidering, er det ønskeligt, at man udsætter afgørelsen af spørgsmålet om invalidepension længst muligt.

For ikke at forringe stillingen for dem, for hvem man således udsætter afgørelsen af spørgsmålet om invalidepension, er det ønskeligt at ændre forsorgslovens regler, idet den almindelige underholdshjælp efter loven ikke vil være tilstrækkelig i disse tilfælde.

Efter den bestemmelse, der efter forslaget skal indsættes i forsorgslovens § 53, vil man kunne yde hjælp med det sigte at søge familiens hidtidige levevilkår opretholdt inden for rimelige grænser. Det er den samme bedømmelse, som i dag gælder med hensyn til hjælp til personer, der lider af

[Socialministeren.]

tuberkulose, og det vil sige, at der kan ydes en mere rundhåndet hjælp end den almindelige underholdshjælp efter loven.

Hjælpens omfang vil afhænge af forholdene i det enkelte tilfælde. Hvor det overhovedet er muligt, vil der ved ydelse af hjælpen blive taget hensyn til, om der bør iværksættes erhvervsmæssig revalidering.

Hjælp i kortvarige trangtilfælde må ydes efter forsorgslovens almindelige regler. Det foreslås derfor, at den særlige hjælp, som bestemmelsen indfører, kun skal kunne ydes, når den sygdom, der skal begrunde ydelse af hjælp, har varet i 3 måneder og det skønnes, at den vil medføre arbejdsudygtighed endnu i en længere periode, eller at det dog efter en læges skøn er ønskeligt at skåne patienten for arbejde.

Af de øvrige punkter i lovforslaget har også punkt 1, 3 og 4 sammenhæng med ændringen pr. 1. april 1966 af pensionslovgivningen.

Disse forslag er af redaktionel karakter, idet det drejer sig om henvisninger til loven om invalide- og folkepension. Punkt 5 og 6 er ligeledes redaktionelle. De fører bestemmelserne à jour efter nogle ændringer, der er foretaget i skattelovgivningen.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Dernæst tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om forsørgelse af militære invalider og sådannede efterladte i de sønderjyske landsdele. (Opregulering af forsørgelserne).*

Forslaget tager sigte på at forhøje de forsørgelser, der ydes til de sønderjyske krigsinvalid og deres efterladte. Bortset fra pristalsreguleringer er forsørgelserne uændrede siden 1949, og under hensyn til den ved loven af 4. juni 1965 vedtagne forhøjelse af løbende erstatninger, der ydes til tilskadekomne værnepligtige i den danske hær, har jeg fundet det rimeligt at foreslå en forhøjelse også til de sønderjyske krigsinvalid, der i sin tid kom til skade under udførelsen af tysk værnepligtstjeneste.

Ved den sidste forhøjelse af de sønderjyske forsørgelser i 1949 blev der da også taget hensyn til, at de militære erstatninger

året forud var blevet forhøjet, og der blev gennemført tilsvarende forhøjelser for forsørgelsernes vedkommende.

Loven af 4. juni 1965 bevirkede en forhøjelse af de militære erstatninger i anledning af ulykkestilfælde indtruffet før 1. april 1947 med ca. 78,3 pct., når de pågældende var 67 år og derover.

Under hensyn til de meget gunstige bestemmelser, der i øvrigt gælder for de sønderjyske forsørgelser, samt til, at disse oprindelig er fastsat noget højere end militærerstatningerne, stilles dog forslag om en noget mindre forhøjelse end 78,3 pct. Jeg kan således nævne, at forhøjelserne er skattefri, hvad de militære erstatninger ikke er, ligesom de i modsætning til militærerstatningerne er fastsat uden hensyn til, hvilke indtægtsmuligheder den tilskadekomne ville have haft, hvis han ikke var kommet til skade.

Endvidere gælder for næsten alle modtagerne af forsørgelser, at de ved siden af disse ydelser oppebærer invalide-, folke- eller enkepension, og ved beregningen af pensionen betragtes forsørgelserne som en privat pension med deraf følgende gunstig indtægtsberegning.

Den foreslåede forhøjelse udgør ca. 45 pct. i forhold til det gældende forsørgelsesniveau. Med denne forhøjelse sikres en gift krigsinvalid (100 pct. invalid) en forsørgelse på ca. 12.650 kr. årlig, d. v. s. nogenlunde samme ydelse, som en militær værnepligtig under tilsvarende forudsætninger maksimalt kan opnå.

Samtidig stilles forslag om en ændret reguleringsbestemmelse svarende til reguleringsbestemmelserne i lovene om enke-, invalide- og folkepension. Forsørgelserne vil hermed blive reguleret 2 gange om året samtidig med pensionerne.

Den foreslåede forhøjelse angår godt 1.100 invalider og ca. 500 enker, og udgifterne ved forhøjelsen er anslået til 2 mill. kr. årlig.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Yderligere tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om folkepension. (Forhøjelse af grundbeløb), forslag til lov om ændring i lov om*